

Stiftelsen Forska Utan Djurförsök
802004-1441

Årsredovisning 2022

Räkenskapsåret
2022-01-01 - 2022-12-31

Årsredovisning för

Stiftelsen Forska Utan Djurförsök

802004-1441

Räkenskapsåret
2022-01-01 - 2022-12-31

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1-8
Resultaträkning	9
Balansräkning	10-11
Noter	12-14
Underskrifter	15

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Stiftelsen Forska Utan Djurförsök får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2022-01-01 - 2022-12-31.

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen Forska Utan Djurförsök bildades 1964, då under namnet Nordiska Samfundets Stiftelse För Vetenskaplig Forskning utan Djurförsök, och har till ändamål att: "främja sådan för folkhälsan eller djurhälsan bedriven vetenskaplig forskning, där djurförsök inte kommer till användning. Väsentligt är att Stiftelsen med sin verksamhet befordrar utvecklandet av sådana rön och metoder, att användningen av försöksdjur i synnerhet för plågsamma försök nedbringas med sikte på total avveckling."

För att uppnå ändamålet delar vi årligen ut ansökningsbara forskningsanslag till forskare, huvudsakligen vid svenska universitet och högskolor. Anslag kan även ges till forskare vid statliga forskningsinstitut, myndigheter och företag. Forskningen vi stödjer ska vara av hög vetenskaplig kvalitet och ha stor potential att ersätta djurförsök. Valideringsplaner och möjligheter att sprida metoden utanför forskarens eget laboratorium, är andra viktiga aspekter.

Vårt forskningsstöd ska främja utveckling, utvärdering samt spridning av djurförsöksfria metoder eller på annat sätt bidra till att djurförsök avvecklas. Vi stödjer även utveckling av nya metoder och tekniker som innebär att produkter från djur kan ersättas inom cellodling och i andra vetenskapliga sammanhang där sådana produkter används.

För att uppnå ändamålet arbetar Forska Utan Djurförsök för ökad finansiering av forskning som kan ersätta djurförsök. Detta gör vi genom att dels själva sträva efter att kunna dela ut allt högre belopp i forskningsanslag varje år, dels genom att påverka politiskt för ökade statliga medel till forskning som innebär att djurförsök kan ersättas. För att driva på för ökade satsningar på sådan forskning, arbetar vi med att sprida information om behovet av - och möjligheterna med - forskning som kan ersätta djurförsök.

Forska Utan Djurförsöks arbete med kunskapsspridning handlar även om att fler centrala aktörer ska inspireras att främja forskning som kan ersätta djurförsök, och därför sker information till bland annat forskare och blivande forskare, till politiker, media och allmänheten. Forska Utan Djurförsök samverkar med aktörer inom Sverige men även internationellt, i olika vetenskapliga, regulatoriska och politiska sammanhang för att främja utvecklingen av metoder som bidrar till att nå målet att avveckla djurförsök och särskilt plågsamma djurförsök.

Forska Utan Djurförsöks arbete, och forskarna vi stödjer, bidrar även till att kunna nå målsättningen i EU:s Direktiv (2010) om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. I direktivet framgår nämligen målsättningen att "Alla försök på levande djur i vetenskapliga syften och i undervisningssyfte, ska ersättas när det är vetenskapligt möjligt."

Vår verksamhet finansieras i huvudsak genom gåvor och arv från allmänheten - från privatpersoner och organisationer. Informationsverksamhet och insamlingsåtgärder riktade till allmänheten, är därför en viktig del i vårt arbete för att kunna dela ut forskningsanslag. Insamlingsverksamheten sker huvudsakligen genom egna postala och digitala kampanjer ett antal gånger per år samt frekvent information via våra sociala mediekkanaler - hemsidan, Facebook, LinkedIn och Twitter. Vi skickar även ut två olika e-nyhetsbrev, där ett är avsett i första hand för forskare och ett för andra som har anmält att de vill ta del av våra nyheter.

Vi är sedan mars 2020 godkända av Skatteverket avseende skattereduktion för gåvor. Stiftelsen Forska Utan Djurförsök har, av Svensk Insamlingskontroll, beviljats 90-konton sedan 1997. Forska Utan Djurförsök är medlem i branschorganisationen Giva Sverige och har godkänts att använda deras märkning Tryggt Givande. Vi förbinder oss att följa dessa organisationers regler och riktlinjer samt krav på rapporteringar.

Forska Utan Djurförsök är även medlem i Vetenskap & Allmänhet, en ideell förening som arbetar för att främja dialog och öppenhet mellan allmänhet och forskare. Vi är därutöver medlem i föreningen Stiftelser i Samverkan.

Forska Utan Djurförsök förvaltas av en styrelse med säte i Stockholm, och är registrerad hos Länsstyrelsen Stockholm som utgör tillsynsmyndighet för stiftelser. Verksamheten bedrivs vid ett kansli med anställd personal (se mer under Förvaltning).

Årsredovisningen är i sin helhet granskad av auktoriserad revisor.

Väsentliga händelser under verksamhetsåret

Forska Utan Djurförsöks ekonomi är fortsatt god, särskilt på grund av att stiftelsen tilldelades flera större arv i slutet av 2021 som skiftades 2022 samt arv under 2022.

De årliga forskningsanslagen beslutas av styrelsen, efter förslag från Forska Utan Djurförsöks Vetenskapliga kommitté. Styrelsen fattar normalt beslut i december månad om vilka forskare som ska få anslag för nästkommande år.

I december 2022 skulle styrelsen ha beslutat om forskningsanslagen för 2023, med beaktande av det förslag som stiftelsens Vetenskapliga kommitté hade tagit fram. Inget av styrelsemötena som hölls under december blev dock beslutsföra, eftersom det antal närvarande ledamöter som krävs enligt stadgarna inte kunde uppnås. Därmed kunde inga styrelsebeslut fattas 2022 avseende vilka forskare som ska få anslag för 2023.

Eftersom styrelsen inte kunde fatta beslut under 2022, om vilka forskare som ska få anslag 2023, uppgick forskningsanslagen 2022 enbart till 600 000 kronor, vilket var tidigare beslutade flerårsanslag till två projekt. Detta ska jämföras med år 2021, då forskningsanslagen uppgick till 3 860 000 kronor.

Konsekvensen blev att det ekonomiska resultatet för året blev ett överskott på 12 422 988 kronor, att jämföras med föregående års resultat som var ett överskott på 7 148 608 kronor. Överskottet ska även ses mot bakgrund av att stiftelsen under 2021 och 2022 tilldelats flera större arv.

Processen med att utlysa forskningsanslagen, Vetenskapliga kommitténs arbete med att bedöma ansökningarna, lämna förslag till styrelsen som sedan ska fatta beslut om vilka som får anslagen, är lång och måste vara gedigen. Detta för att Forska Utan Djurförsök ska kunna garantera att de bästa forskningsprojekten är de som vi beviljar anslag. Därför kan vi inte genomföra nya, frekventa och oplanerade utlysningar enbart i syfte att fördela överskottet. Under 2023 förväntas styrelsen besluta: dels om de anslag som skulle ha beslutats i december 2022 och dels om anslagen för 2024.

Totalt hade 15 forskningsprojekt stöd under 2022, bland annat inom forskning om hjärt- och lungsjukdomar, HIV-infektioner, hjärntumörer och Alzheimers, tarmsjukdomar och kemikaliesäkerhet. I stället för djurförsök utvecklar forskarna metoder som bygger på användning av datormodeller och avancerade cellmodeller. Forskarna är verksamma vid bland annat Karolinska Institutet, Uppsala universitet och Linköpings universitet.

Se bilaga 1 angående samtliga projekt som hade anslag under 2022, inklusive de som har flerårsanslag.

I slutet av 2022 skulle även ny styrelse ha valts. Eftersom styrelsemötena i december inte blev beslutsföra, kunde inte heller ny styrelse väljas. Efter årsskiftet 2022/23 bestod styrelsen fr.o.m. den 1 januari 2023 enbart av en ledamot, tillika ordförande. Ordföranden vände sig då till Länsstyrelsen och begärde, i enlighet med stiftelselagen, att Länsstyrelsen ska förordna det antal ledamöter som krävs för att styrelsen ska bli beslutsför.

Länsstyrelsen beslutade sedan, i slutet av juni 2023, att förordna in tre ledamöter till styrelsen.

Effektrapport avseende 2022

Stiftelsen delade ut de första forskningsanslagen 1971 och blev därmed först i Sverige - och bland de första i världen - att ge forskningsanslag specifikt inriktade på att ersätta djurförsök med alternativa metoder. Under åren har stiftelsen kunnat dela ut miljonbelopp till forskning för att ersätta djurförsök.

Vårt arbete är långsiktigt och strategiskt. Det är inte ovanligt att ett forskningsprojekt tar 10 - 15 år från idé till utvärderad och accepterad metod som kan ersätta ett visst djurförsök. Det tar tid, men vårt forskningsstöd ger resultat - vilket bland annat visade sig under 2022 - se nedan om testmetoden GARD som blivit internationellt godkänd.

Forska Utan Djurförsöks ändamål - att främja vetenskaplig forskning där djurförsök inte används samt befordra utvecklandet av sådana rön och metoder, att användningen av försöksdjur i synnerhet för plågsamma försök nedbringas med sikte på total avveckling - har vi främjat under 2022 med följande effekter:

Dela ut forskningsanslag

För att uppnå ändamålet delar vi årligen ut ansökningsbara forskningsanslag till forskare, som har projekt av hög vetenskaplig kvalitet och med stor potential att ersätta djurförsök.

Inför 2022 höjde vi åter anslagen till forskning för att ersätta djurförsök: 15 projekt har 3,6 miljoner kronor att använda 2022, och två projekt har fått flerårsanslag. Det innebär att 4,8 miljoner kronor redan nu har fördelats till forskning inför 2022-2024.

Se bilaga 1 för forskare och projekt som har anslag 2022 samt redan tilldelats anslag även för 2023 och 2024.

Under 2022 inkom 29 ansökningar om anslag till nya projekt och 11 ansökningar om fortsatt anslag till projekt som redan har anslag. Eftersom styrelsen inte blev beslutsför, kunde inget beslut tas 2022 om dessa ansökningar och därmed uppgick forskningsanslagen endast till 600 000 kronor, vilket handlar om tidigare beslutade flerårsanslag.

För att följa upp och säkerställa att vi stödjer rätt forskning, i enlighet med vårt ändamål, måste forskarna som fått anslag av Forska Utan Djurförsök redovisa resultat. Detta ska ske dels i form av delredovisningar om/när forskarna ansöker om fortsatt anslag, dels slutredovisningar efter dispositionstidens slut för sista anslaget.

Under 2022 inkom 3 slutredovisningar, inklusive 2 från Nytänkarpristagare. Dessutom 11 delredovisningar i samband med ansökan om fortsättningsanslag.

Av redovisningarna framgår att anslagen från oss varit mycket viktiga för forskarna.

Stiftelsen har inrättat forskningsutmärkelsen Nytänkaren, som åtföljs av ett anslag på 400 000 kronor (delades senast ut första gången 2015 och senast 2019). Forskare som får Nytänkaren, med tillhörande anslag, ska redovisa sina forskningsframsteg och effekter till Forska Utan Djurförsök inom tre år. I augusti 2022, hade samtliga fem mottagare av utmärkelsen återrapporterat effekterna av att ha fått priset. Av redovisningarna framgår att Nytänkarpriset har haft stor betydelse för dessa forskare. Anslaget har bland annat inneburit ökade möjligheter att nå ut med forskningen, ett utökat kontaktnät och inledda samarbeten med andra forskare samt att delfinansiera doktorand.

En av forskarna, som fått Nytänkarpriset (2017), är professor Malin Lindstedt, vid Lunds universitet. Tack vare forskningsanslag från bland andra Forska Utan Djurförsök, har hon och hennes forskargrupp utvecklat ett cell- och AI-baserat allergitest, som i utvärderingar visat sig vara mycket bättre än djurtester för att visa om ett ämne är allergiframkallande för människor. Testmetoden, som kallas GARD, finns sedan flera år tillbaka tillgängligt på den internationella marknaden och säljs av ett svenskt företag i Lund. I slutet av juni 2022, inkluderades testet som en av OECD:s (den internationella Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) godkända testmetoder för kemikalier. Det har även godkänts för att testa medicintekniska produkter. Godkännandet från OECD innebär en viktig framgång för forskarna och företaget - men även för Forska Utan Djurförsök; vi stöttade tidigt denna forskning, vilket visar att vårt forskningsstöd har haft effekt för att ersätta djurförsök.

Forska Utan Djurförsöks långsiktiga arbete med att stödja forskning och informera om djurförsöksfria metoder, bidrog år 2022 - liksom tidigare och kommande år - därmed även till målet i EU:s Direktiv (2010) om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. I direktivet framgår att "Alla försök på levande djur i vetenskapliga syften och i undervisningssyfte, ska ersättas när det är vetenskapligt möjligt."

Informations- och kunskapsspridning

För att kunna dela ut egna, allt högre forskningsanslag samt driva på för att de statliga medlen till forskning som kan ersätta djurförsök ska öka, arbetar Forska Utan Djurförsök med att sprida information och kunskap om behovet av, och möjligheterna med djurförsöksfria metoder. Att sprida kunskap handlar även om att andra centrala aktörer, som forskare, politiker och allmänheten ska inspireras att främja utvecklingen till djurförsöksfria metoder. Samt att frågan på olika sätt tas upp i media. Vår informations- och insamlingsverksamhet utgör en viktig del för att kunna främja ändamålet.

Stiftelsens generalsekreterares gästkrönika "Omöjligt idag - möjligt imorgon", publicerades den 7 april 2022 i Vetenskap & Allmänhets tidning. Krönikan spreds av Vetenskap & Allmänhet i samtliga deras sociala mediekanalet och deras e-nyhetsbrev. Föreningen Vetenskap & Allmänhet ska främja dialog och öppenhet mellan allmänhet och forskare, och har ett hundratal organisationsmedlemmar från olika samhällssektorer, däribland forskningsfinansiärer samt individuella medlemmar. Det är ett mycket relevant sammanhang för Forska Utan Djurförsök att lyfta fram vårt ändamål.

Antalet inbjudningar att föreläsa på universitet kom i gång under 2022 (efter pandemin) men fortfarande mest i digital form. Forska Utan Djurförsöks seniora sakkunniga har under året föreläst om djurförsöksfria metoder för veterinärstuderande samt för gymnasieelever som ska bli djurtekniker. Vid Vetenskapsrådets årliga seminarium om försöksdjursfrågor i december, har seniora sakkunniga i flera år varit inbjuden att föreläsa, så även 2022 (hölls digitalt).

Seniora sakkunniga medverkade även i en undervisningsfilm för landets gymnasieelever. Eleverna ska kunna få lära sig mer om djurförsök och djurförsöksfria metoder på biologilektionerna. Seniora sakkunniga, står för undervisningen i korta inspelade föreläsningar i ett av lektionsförslagen där temat är djurförsöksfria metoder. Målet är att se till att framtidens blivande forskare introduceras för behovet och möjligheterna att ersätta djurförsök. Materialet togs fram av Sveriges 3R-center, vid Jordbruksverket, publicerades hösten 2022 och finns tillgängligt via plattformen Gratis i skolan.

Under året har vi ökat frekvensen av våra publicerade nyheter på vår hemsida, i våra sociala medier via vår Facebooksida som har 62 000 följare, samt på LinkedIn och Twitter. Ett av våra Facebookinlägg inför Försöksdjurens dag den 24 april, slog för oss dittills rekord i antalet "gilla", med 1 955 "gilla" och 196 delningar. Detta ska jämföras med vårt senaste inlägg i samband med Försöksdjurens dag, som gjordes 2019, och då fick 263 "gilla" och 93 delningar. Under 2022 sjösatte vi nya digitala insamlingskampanjer med SMS-utskick som en viktig del, bland annat inför den årliga Försöksdjurens dag i april, inför Midsommar och inför jul.

Politisk påverkan och opinionsbildning

Politiska beslut har stor inverkan på möjligheterna att nå målet om att ersätta djurförsök med nya metoder. Det handlar om bland annat statlig forskningsfinansiering, forsknings- och innovationsstrategier - både på svensk nivå och inom EU samt i övriga världen.

I EU:s Försöksdjurdirektiv från 2010 finns målsättningen att alla försök, på levande djur i vetenskapliga syften och i undervisningssyfte, ska ersättas när det är vetenskapligt möjligt. Forska Utan Djurförsöks arbete, och forskarna vi stödjer, bidrar alltså till att nå upp till den målsättningen.

Den nuvarande Forskningspolitiska propositionen, "Forskning, frihet, framtid - kunskap och innovation för Sverige", slår fast Sveriges forskningspolitik för åren 2021 - 2024. I den här propositionen framgår att: "Sverige kan bli världsledande inom alternativa metoder, vilket kan bidra till såväl nya jobb som nya företag. Efterfrågan på snabbare, billigare och säkrare testmetoder är stor." Forska Utan Djurförsök arbetar med att sprida kunskap till bland annat forskare och politiska beslutsfattare om behovet av, och möjligheterna med, att satsa på forskning som kan ersätta djurförsök. Detta, i kombination med att vi delar ut egna forskningsanslag, bidrar till att Sverige ska kunna ta större kliv framåt för att kunna närma sig att bli världsledande när det gäller att få fram alternativa metoder till djurförsök.

Den 4 juli 2022 arrangerade Forska Utan Djurförsök ett seminarium under politikerveckan i Visby, Almedalsveckan. Vårt seminarium "Forskning utan djurförsök - vad krävs för att nå dit?" hölls under Vetenskap & Allmänhets heldag "Arena för forskning och demokrati". Detta var första gången stiftelsen medverkade i ett sammanhang där flera andra forskningsaktörer arrangerade seminarier. Detta är ett viktigt steg för att sätta in vår fråga ett relevant sammanhang kring forskning och samhällsutveckling.

I vårt seminarium deltog universitetslektor och docent från Linköpings universitet, docent i toxikologi vid Karolinska Institutet, Vd för Läkemedelsindustriföreningen (LIF), näringspolitisk chef vid Innovations- och kemiindustrierna (IKEM) samt riksdagsledamöter från Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Moderaterna. Stiftelsens generalsekreterare presenterade, tillsammans med docenten i toxikologi från Karolinska Institutet, deras rapport "Att kommunicera om nya metoder utan djurförsök - Upplevelser, utmaningar, uppmaningar". Seminariet modererades av Vetenskap & Allmänhets generalsekreterare och streamades live samt finns att se i efterhand (via V & A:s Youtubekanal).

Seminariet var en viktig del i Forska Utan Djurförsöks informations- och påverkansarbete och samtliga deltagande riksdagsledamöter uttalade sig mycket positivt om behovet av ökade forskningssatsningar och att få fram en handlingsplan med konkreta mål för att driva på utvecklingen. Docenten från Linköpings universitet, som bland annat samverkar med AstraZeneca i ett forskningsprojekt där metoder utan djurförsök används, ville se att forskningsfinansieringen ändras så att det blir meriterande att ta fram nya metoder utan djurförsök, först då blir det ännu fler forskare inom detta samt att det handlar om snabbare och bättre metoder. Det framkom även att forskare, som tar fram de nya metoderna, kan stöta på motstånd inom akademien. Från industrin framkom bland annat att det ofta handlar om att få fram bättre och snabbare metoder än djurförsöken och att det har varit för tyst kring den här frågan.

Tidningen Syre publicerade den 4 juli 2022 en artikel om Forska Utan Djurförsöks seminarium med rubriken "Sällsynt samtal om avveckling av djurförsök: Laddat ämne." Det har inte hänt på flera år att media har rapporterat från Forska Utan Djurförsöks Almedalsseminarier och detta är därmed en positiv effekt för vår kunskapsspridning kring vårt ändamål.

Inför riksdagsvalet 2022 publicerade Forska Utan Djurförsök en analys om "Riksdagsvalet 2022: vilka partier driver på utvecklingen för djurförsöksfri forskning?", som lades ut på vår hemsida, Facebooksida, LinkedIn och Twitter. Där framgick några av de viktigaste åtgärderna Forska Utan Djurförsök vill att riksdagen och Regeringen fattar beslut om:

- Satsningar på forskningen för att få fram djurfria metoder, öka det statliga anslaget.
- Strategi för att gå över till djurförsöksfri forskning, med tydliga målsättningar och milstolpar.
- Skarp svensk röst i EU för att EU ska satsa på djurförsöksfri forskning samt utvecklingen och valideringen av djurfria testmetoder vid riskbedömning av kemikalier.

Detta är några av de åtgärder som skulle kunna bidra till ansatsen i den forskningspolitiska propositionen samt innebära att Sverige i högre grad bidrar till målsättningen i EU:s Försöksdjursdirektiv.

Förvaltning

Forska Utan Djurförsök förvaltas av en styrelse med säte i Stockholm, och är registrerad hos Länsstyrelsen Stockholm som utgör tillsynsmyndighet för stiftelser. Verksamheten bedrivs vid ett kansli med anställd personal och leds av en generalsekreterare. Ersättningar till styrelseledamöter och generalsekreteraren framgår av not 3.

Stiftelsen Forska Utan Djurförsök är, av Svensk Insamlingskontroll, godkänd för 90-konton sedan 1997 samt står därmed under tillsyn av Svensk Insamlingskontroll.

Styrelsen bestod under året av Erik Walum (ordförande), Jan-Erik Strömberg (vice ordförande, till och med hösten 2022, då han avgick ur styrelsen på egen begäran), Eva Diesen (sekreterare), Tove Rastad (ledamot), Anna Kers Hagberg (ledamot), adjungerad Ewa Prenze (kassaförvaltare), samt suppleanterna Pernilla Alpino och Mårten Risling.

Inom styrelsen har det funnits kunskap och erfarenhet inom bland annat djurförsök och djurförsöksfria forskningsmetoder, arbete i djurförsöksetiska nämnder, ekonomi och ledarskap, näringsliv och företagsledning och juridik. Styrelsens ordförande har bland annat tidigare varit professor i neurotoxikologi samt Vd för biotechföretag. Han har även varit ordförande i Centrala

Försöksdjursnämndens alternativutskott, ledamot av det europeiska utvärderingscentrets vetenskapskommitté ESAC (ESAC är rådgivande expertkommitté till EURL ECVAM, EU:s forskningscenter för alternativ till djurförsök) samt medlem av den europeiska forskargruppen för alternativ inom toxicitetstestning (ERGATT).

Styrelsearbetet har under året präglats av att det inom styrelsen funnits olika uppfattningar om hur stiftelsens stadgar ska tolkas. Samtliga ledamöter och en av suppleanterna, inkom med anledning av detta med ett antal olika skrivelser till tillsynsmyndigheten Länsstyrelsen. Det hölls ett styrelsemöte den 17 oktober, där giltigheten av besluten från det mötet hänsköts till Länsstyrelsen att bedöma. Länsstyrelsen delgav stiftelsen sina beslut i november 2022. Två ledamöter och en suppleant överklagade Länsstyrelsens beslut till Förvaltningsrätten, som när denna årsredovisning upprättas (dvs. signeras) ännu inte har avgjort målet.

Forska Utan Djurförsök har en vetenskaplig kommitté som granskar ansökningarna om forskningsanslag. Kommittén tar fram förslag till beviljande av anslag som sedan styrelsen beslutar om. Vetenskapliga kommittén består av ledamöter från stiftelsens styrelse som har vetenskaplig kompetens, samt externa personer som forskare och andra experter med spetskompetens inom relevanta forskningsområden. Vetenskapliga kommitténs arbete leds av seniora sakkunniga som är anställd vid Forska Utan Djurförsöks kansli. 2022 bestod kommittén av 8 personer och införde styrelsebeslut i december 2022, om anslagen för 2023, tog kommittén tagit fram ett förslag som sedan inte behandlades pga. att styrelsen inte blev beslutsför.

Ansökningar om forskningsanslag granskas vid behov även av ytterligare externa experter som tillfrågas utifrån expertis inom aktuella områden för respektive ansökan. Personer som sitter i Forska Utan Djurförsöks styrelse och vetenskapliga kommitté kan söka anslag, men får inte delta i eller närvara vid några diskussioner eller beslut rörande sina egna ansökningar. Ansökningar från dessa personer granskas alltid av två externa experter. Inga sådana ansökningar inkom vare sig 2021 eller 2022.

Forska Utan Djurförsök har ett ekonomi- och placeringsutskott. Ekonomi- och placeringsutskottet bestod av styrelseordföranden, en styrelseledamot som är utbildad civilekonom samt adjungerade generalsekreteraren och seniora sakkunniga, samt att arbetet däri skedde med hjälp av styrelsens kassaförvaltare (ej styrelseledamot, är extern ekonomi- och redovisningskonsult).

Under 2022 fanns även ett utskott för styrdokument och policys, som bestod av en styrelseledamot och tillika vice ordföranden, en suppleant samt adjungerade seniora sakkunniga. Utskottet tog fram förslag till uppdateringar av ett antal styr- och policydokument.

Arbetsordning för styrelsens arbete samt policydokument uppdateras vid behov. Under 2022 uppdaterades bland annat Programförklaringen, Integritetspolicyn och Insamlingspolicyn. Styrdokumentet och policydokumentet, som inte är interna, finns att ta del av på Forska Utan Djurförsöks hemsida, liksom stiftelsens stadgar. På hemsidan finns även, för de senaste fyra-fem åren årsredovisningarna, rapporterna till Svensk Insamlingskontroll och Effektrapporterna som Forska Utan Forska Djurförsök sammanställer för att uppfylla branschorganisationen Giva Sveriges krav.

Revisor för verksamhetsåret har varit Mats Blomgren, med revisorssuppleanten Tommy Donath, båda vid revisionsfirman PwC Sverige.

De senaste fem åren har stiftelsen haft mellan 3-4 personer anställda vid kansliet. Under 2022 hade kansliet tre tillsvidareanställda (fast anställda): generalsekreterare (heltid), senior sakkunnig (heltid), administratör och givarservice (heltid). Därutöver var en person visstidsanställd (projektanställd) i perioder som projektledare.

Forska Utan Djurförsök omfattas av Kollektivavtalet Tjänstemän inom civilsamhället, tecknat mellan Fria och Unionen samt Akademikerförbunden.

Seniora sakkunniga för forskning är även ledamot i Nationella kommittén för skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. Denna kommitté ska finnas i alla EU-länder, i enlighet med EU:s Direktiv (2010) om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. I Sverige utgör Nationella kommittén även styrgrupp för Sveriges 3R-center vid Jordbruksverket. Seniora sakkunniga är dessutom ledamot i Centrala Djurförsöksetiska Nämnden. Detta medför bland annat att Forska Utan Djurförsök får en god inblick i, och övergripande kunskap om, läget kring djurförsök och djurförsöksfria metoder i såväl Sverige som internationellt.

Forska Utan Djurförsöks verksamhet finansieras till största del av gåvor och arv. Insamlingsåtgärder riktade till allmänheten, utgör därför en viktig del i vårt arbete för att kunna dela ut forskningsanslag. Under 2022 sköttes insamlingsverksamheten till olika delar av samtliga tre anställda vid kansliet. Detta med stöd av en extern insamlingskonsult, med lång och gedigen erfarenhet inom insamlingsområdet.

Under 2022 flyttade Forska Utan Djurförsök till mer centralt belägna lokaler, vilket ska medföra att den lilla personalstabens (tre personer tillsvidareanställda) arbete underlättas samt syftar till att bidra till ökade möjligheter för samverkan med relevanta samhällsaktörer.

Kansliets kontor finns i Gamla Stan, i kontorshotellet Helio, Slottsbacken 8, 111 30 Stockholm. Telefon 08-749 03 40. E-post info@forskautandjurforsok.se Hemsida: www.forskautandjurforsok.se

Hållbarhetsupplysningar

Forska Utan Djurförsök har en liten personalstab som under 2022 bestod av tre tillsvidareanställda personer, på heltid. Forska Utan Djurförsök omfattas av kollektivavtal mellan Unionen och Fremia. Alla anställda finns i Sverige och arbetet utgår från Forska Utan Djurförsöks kansli i Stockholm, Gamla Stan på Slottsbacken 8, samt med flexibelt arbetssätt med möjlighet att arbeta hemifrån vissa dagar i veckan.

Personalen omfattas av förmåner såsom 37,5-timmarsvecka (vid heltid) och ett årligt friskvårdsbidrag. Kompetensutveckling sker genom deltagande i kurser, seminarier och workshops som arrangeras av bland andra Giva Sverige och/eller annan extern kompetenshöjande utbildning.

Resor sker mestadels med tåg, både avseende personalen och styrelseledamöter. Några av styrelsens möten sker digitalt vilket medför minskad miljöpåverkan. När stiftelsen anordnar seminarier eller liknande evenemang, och om vi då har fika eller mat, så är det vegetariskt. På så sätt bidrar vi till minskad klimatpåverkan. Samma sak gäller i samband med utdelningen av stiftelsens forskningsutmärkelse Nytänkaren, och därtill är det vår praxis att enbart bjuda på alkoholfria drycker vid sådana tillfällen.

Förväntad framtida utveckling

Forskningen för att utveckla och vidareutveckla djurförsöksfria metoder går allt snabbare framåt. Metoder som exempelvis "organ på chip", avancerade matematiska modeller och cellmodeller, kommer att kunna ersätta fler djurförsök. Samtidigt behövs mycket större satsningar på denna forskning, både i Sverige och internationellt. Forska Utan Djurförsöks stöd till forskare, som ofta är i början av sin karriär, har flera gånger visat sig vara mycket viktigt för att dessa forskare sedan ska kunna få finansiering av fler forskningsfinansiärer och kunna ta större kliv framåt i sin forskning.

För att kunna stödja mer forskning har Forska Utan Djurförsök som mål att öka antalet forskningsprojekt som vi kan bevilja anslag samt även öka anslagsbeloppen för projekten. Stiftelsens ekonomi är god och under 2023 och 2024 ska vi hantera ett överskott - och har därmed goda förutsättningar att dela ut ökande forskningsanslag dessa år.

Stiftelsens forskningsutmärkelse Nytänkaren är inte möjligt att ansöka till, priset förutsätter att stiftelsen finner lämpliga kandidater. Stiftelsen kommer att dela ut priset igen inom de närmaste åren, med målsättningen att höja summan som delas ut i form av ett forskningsanslag.

För ytterligare år framöver är dock en förutsättning för att kunna fortsätta dela ut ökande forskningsanslag, att vi får ökande intäkter från gåvor och arv. Detta innebär att vi måste genomföra intensifierade kommunikations- och insamlingsinsatser. Samtidigt är det osäkert hur det mycket oroliga världsläget och ekonomiska läget kommer att påverka stiftelsens möjligheter att få in ytterligare gåvor framöver.

Stiftelsen kommer att fortsätta arbeta för att synas i sammanhang där vi kan sprida information och kunskap, samt med samverkan och dialog med relevanta samhällsaktörer och politisk påverkan. De närmaste åren är målsättningen att stiftelsen kommer att synas ännu mer i fler relevanta sammanhang, särskilt i samband med 60-års jubileumsåret för stiftelsen 2024.

Under 2022 sjösatte stiftelsen digitala insamlingskampanjer och ökade närvaron i de egna sociala mediekanalerna. Detta kommer intensifieras under 2023 och kommande år. Forska Utan Djurförsök ska även ta ett omtag med att modernisera insamlingen, bland annat genom nya betalningslösningar/betalningsplattformar, en ny hemsida för att möta framtidens tekniska behov med flera åtgärder som syftar till att kunna erhålla ökade intäkter, för att kunna öka antalet forskningsprojekt som får anslag.

Flerårsöversikt

	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31	2019-12-31	Belopp i kr 2018-12-31
Anslagsutdelning	600 000	3 860 000	2 700 000	2 600 000	4 600 000
Verksamhetens intäkter	17 633 656	14 482 560	5 086 191	5 824 271	6 873 281
- varav arv och legat	13 172 296	10 399 341	785 857	1 107 601	2 546 843
- varav gåvor	3 732 914	3 453 327	3 848 247	4 050 297	3 907 876
- varav övriga intäkter	728 446	629 892	452 087	666 373	418 562
Medelantal anställda	3	4	3	3	3

Eget kapital

	2022-12-31	2021-12-31
Specifikation av bundet och fritt eget kapital:		
Stiftelse kapital	5 508 825	5 508 825
Ändamålbestämda medel	2 528 050	2 528 050
Totalt bundet eget kapital	8 036 875	8 036 875
Balanserat resultat	8 115 168	966 561
Årets resultat	12 422 988	7 148 608
Totalt fritt eget kapital	20 538 156	8 115 169
Totalt eget kapital	28 575 031	16 152 044

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2022-01-01- 2022-12-31</i>	<i>2021-01-01- 2021-12-31</i>
Nettoomsättning		17 157 210	14 061 218
Övriga rörelseintäkter	2	476 446	421 342
		<u>17 633 656</u>	<u>14 482 560</u>
Rörelsens kostnader	3		
Ändamål		-3 938 714	-6 498 490
Insamling		-558 557	-504 950
Administration		-496 846	-372 247
		<u>-</u>	<u>-</u>
Rörelseresultat		<u>12 639 539</u>	<u>7 106 873</u>
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		-221 713	39 091
Ränteintäkter och liknande resultatposter		5 785	3 555
Räntekostnader och liknande resultatposter		-623	-911
Resultat efter finansiella poster		<u>12 422 988</u>	<u>7 148 608</u>
Resultat före skatt		<u>12 422 988</u>	<u>7 148 608</u>
Årets resultat		<u>12 422 988</u>	<u>7 148 608</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2022-12-31</i>	<i>2021-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	4,5	18 845 040	11 462 603
		18 845 040	11 462 603
Summa anläggningstillgångar		18 845 040	11 462 603
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		82 875	-
Övriga fordringar		3 000	3 000
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		77 956	139 417
		163 831	142 417
Kassa och bank		10 171 839	8 560 857
Summa omsättningstillgångar		10 335 670	8 703 274
SUMMA TILLGÅNGAR		29 180 710	20 165 877

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2022-12-31</i>	<i>2021-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital		5 508 825	5 508 825
Ändamålsbestämda medel		2 528 050	2 528 050
		<u>8 036 875</u>	<u>8 036 875</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		8 115 168	966 560
Årets resultat		12 422 988	7 148 608
		<u>20 538 156</u>	<u>8 115 168</u>
Summa eget kapital		<u>28 575 031</u>	<u>16 152 043</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		144 819	40 729
Skatteskulder		21 273	23 387
Övriga kortfristiga skulder		148 965	3 741 751
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		290 622	207 967
		<u>605 679</u>	<u>4 013 834</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>29 180 710</u>	<u>20 165 877</u>

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Följande redovisnings- och värderingsprinciper är väsentliga att beakta när stiftelsen upprättar årsredovisningen i enlighet med K3:

Resultaträkningen

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som organisationen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde. I de fall organisationen lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Försäljning och övriga intäkter

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas som intäkt linjärt över prenumerationstiden. Intäkter som inte har med organisationens primära verksamhet att göra redovisas som övriga intäkter.

Verksamhetens kostnader

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till insamlingsstiftelsens uppdrag enligt stadgarna. Till ändamålskostnader räknas även kostnader för opinionsbildande och upplysande verksamhet inom ramen för ändamålet. När stiftelsen har förpliktigt sig att utföra en viss åtgärd gentemot tredje man bokförs detta som en kostnad. För forskningsanslag uppkommer en förpliktelse när stiftelsens forskningskommitté har rekommenderat anslag, styrelsen fattat beslut om anslag och detta skriftligen meddelats mottagaren.

Insamlingskostnader

Med insamlingskostnader menas direkta kostnader för insamlingsarbetet. Direkta kostnader är lönekostnader för de medarbetare som arbetar med insamling, samt kostnader för insamlingsaktiviteter, kampanjer, utskick och givarregister. Hit hör också de till insamlingskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna/samkostnaderna.

Administrationskostnader

Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och för givaren. Hit hör kostnader för revision, delar av hyra, administrativa system samt även fördelade gemensamma kostnader/ samkostnader såsom hela eller delar av ekonomifunktionen, lokalvård m m.

Balansräkningen

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Anläggningstillgångar

Samtliga inköp av inventarier av mindre värde bokförs som kostnad. Stiftelsen är inte skattepliktig men använder skatteverkets definition på mindre värde.

Finansiella tillgångar

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter.

Efter första redovisningstillfället värderas långfristiga finansiella tillgångar som inte är räntebärande till anskaffningsvärde.

Alla tillgångar som innehas för riskspridning anses ingå i en värdepappersportfölj och betraktas därmed som en post vid värdering enligt lägsta värdets princip respektive vid nedskrivnings- prövning.

Not 2 Övriga rörelseintäkter

	2022-01-01- 2022-12-31	2021-01-01- 2021-12-31
Utdelning Blanche Lindegrens fond	278 000	229 675
Avkastning ränta ändmålsbestämda medel arv	198 446	191 667
Summa	476 446	421 342

Not 3 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2022-01-01- 2022-12-31	2021-01-01- 2021-12-31
Män	-	-
Kvinnor	3	4
Totalt	3	4

**Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader
inklusive pensionskostnader**

	2022-01-01- 2022-12-31	2021-01-01- 2021-12-31
Löner och andra ersättningar:	1 685 511	1 650 819
Sociala kostnader och pensionskostnader	725 292	688 058
(varav pensionskostnader)	150 361	150 419
Summa	2 410 803	2 338 877

Ersättning till styrelsemedlemmar utgår med 1 500 kronor per styrelsemöte och heldag. Generalsekreterarens månadslön uppgår till 45 000 kronor. Revision av Generalsekreterarens lön skulle ha skett den 1 september 2022, men styrelsen behandlade aldrig frågan, vilket är anledning till att årslönen är densamma som 2021. Under 2023 behöver den nya styrelsen fatta beslut om löneredividering, som kommer att gälla retroaktivt från den 1 september 2022. I posten "löner och andra ersättningar" ingår bidrag för sjuklön om 20 142 kronor.

Not 4 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2022-12-31	2021-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	11 462 603	9 249 089
-Tillkommande tillgångar	9 921 505	2 556 915
-Avgående tillgångar	-2 539 068	-343 400
Redovisat värde vid årets slut	18 845 040	11 462 604

Not 5 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	Bokfört värde	Marknadsvärde
Depå Alpcot	11 043 140	11 279 311
Depå Swedbank	5 368 226	6 054 640
Depå SEB	2 119 907	2 007 204
Depå Handelsbanken	313 767	298 719
Redovisat värde vid årets slut	18 845 040	19 639 874

Underskrifter

Stockholm de datum som framgår av de
elektroniska underskrifterna

Erik Walum
Styrelseordförande

Susanne Stålberg

Eva Diesen
Har anmält avvikande mening, se bilaga 2.

Pernilla Alpmo
Har anmält avvikande mening, se bilaga 2.

Min revisionsberättelse har lämnats den dag
som framgår av min elektroniska underskrift

Mats Blomgren
Auktoriserad revisor

Forskningsanslag 2022

I december 2021 beslutade Forska Utan Djurförsöks styrelse att 15 forskargrupper skulle få dela på 3,6 miljoner i forskningsanslag att disponera 2022. Två av dem har fått anslag även inför kommande år. Totalt fördelades därmed 4,8 miljoner till forskningsprojekt under 2022, 2023 och 2024, som ska se till att fler djurförsök kan ersättas.

Här nedan presenteras forskarna och projekten som fick anslag inför 2022.

Tomas Bergström, Göteborgs universitet

Projekttitel: Utveckling av läkemedel mot luftvägsvirus utan djurförsök

Anslag: 200 000 kr för 2022

Luftvägsvirus som RS, som kan göra särskilt små barn svårt sjuka, utgör, liksom nya coronaviruset, allvarliga hälsohot för människor. För att studera och utveckla läkemedel mot luftvägsinfektioner används möss, illrar och andra djur i försök. I detta projekt används i stället odlade, humana luftvägsceller. Forskargruppen identifierar lovande läkemedels-substanser och utvecklar antivirala behandlingsmetoder – utan att använda djurförsök.

Malin Celander, Göteborgs universitet

Projekttitel: FiskTox22 – Utveckling av fiskcellinje-baserade toxtester för att ersätta fisk toxtester

Anslag: 250 000 kr för 2022

Inom EU används årligen ca 180 000 fiskar för att testa kemikaliers giftighet. I detta svensk-brittiska samarbete ska nya, cellbaserade metoder utvecklas och utvärderas, med en ambitiös plan där målet är att få de nya testmetoderna internationellt godkända.

Anna Erlandsson, Uppsala universitet

Projekttitel: Studier av astrocyters roll vid Alzheimers sjukdom med hjälp av humana cellkultur-modeller

Anslag: 300 000 kr för 2022

Detta är ett av flera anslag som går till projekt som syftar till att skapa minimodeller av en mänsklig hjärna för att använda i forskning. I detta projekt fokuserar forskargruppen särskilt på en celltyp som kallas astrocyter, och deras roll vid Alzheimers sjukdom, i hopp om att kunna identifiera framtida behandlingsstrategier. Cellmodellen, som använder mänskliga celler, utgör ett alternativ till att ersätta möss, som är vanliga i denna typ av forskning.

Anna Falk, Karolinska institutet

Projekttitel: Organoider som värd och semi-in-vivo modeller av den humana hjärnan för att ersätta djurförsök

Anslag: 250 000 kr för 2022

En "minimmodell" av hjärnan ger nya sätt att studera hjärntumörer och hitta behandlingsmetoder genom att testa på mänskliga celler i provrör. Idag sker sådan forskning genom att tumörer transplanteras till hjärnan på försöksdjur för att undersöka hur de växer och testa behandlingar.

Marianne Jansson, Lunds universitet

Projekttitel: Ny djurfri lymfoid infektionsmodell; svaret på varför HIV-2 är mindre aggressivt och hämmar HIV-1?

Anslag: 300 000 kr per år för 2022, 2023 och 2024

HIV-infektioner studeras idag på apor och genmodifierade möss. I denna metod används i stället vävnad från människor för att få mer kunskap. Målet är att förebygga sjukdom och utveckla bättre behandlingsmetoder med nya metoder utan djurförsök.

Per Malmberg, Chalmers Tekniska Högskola

Projekttitel: Kemisk avbildning för hudpermeationsstudier – en metod för att ersätta djurförsök

Anslag: 200 000 kr för 2022

Med avancerad teknik går det att följa hur olika ämnen tas upp i odlad, donerad mänsklig hud i provrör, i stället för djurtester. Denna känsliga och flexibla metod ska ge ökat skydd för personer som arbetar yrkesmässigt med kemikalier och metaller, men kan även användas för att få ökad kunskap om huden som skyddsbarriär och hur läkemedel ska utformas för att tas upp genom huden.

Ivan Nalvarte, Karolinska institutet

Projekttitel: En ny modell att studera Alzheimers sjukdom i mänskliga minihjärnor

Anslag: 250 000 kr för 2022

I forskning om Alzheimers sjukdom används ofta genmodifierade möss. I detta projekt utvecklas en minimodell av hjärna, med mänskliga hjärnceller och immunceller, som tillsammans ska utgöra en bättre modell i Alzheimers-forskning.

Mats Nilsson, Stockholms universitet

Projekttitel: Utformningen av en glioblastom organoid-on-a-chip för läkemedelsutveckling

Anslag: 300 000 kr per år för 2022, 2023 och 2024

I detta samarbetsprojekt mellan flera forskargrupper på olika universitet, utvecklas en avancerad cellmodell (organoid-on-a-chip-modell) för glioblastom, en svårbehandlad form av hjärntumörer. Med den nya cellmodellen hoppas forskargrupperna få ett bättre verktyg än dagens djurförsök, för att utveckla fungerande läkemedel mot tumörsjukdomen.

Elin Nyman, Linköpings universitet

Projekttitel: Datormodeller för inflammation som minskar behovet av djurförsök

Anslag: 250 000 kr för 2022

Inflammationer har kopplats till många sjukdomar, såsom cancer, hjärt-kärlsjukdomar och infektionssjukdomar, men det behövs mer kunskap om hur olika immunceller ökar/minskar inflammation. Här skapas datormodeller som ska göra djurförsök överflödiga, genom att ge samma kunskap utifrån data från studier av celler, blod och vävnad från människor.

Penny Nymark, Karolinska institutet

Projekttitel: Mot riskbedömning utan djurförsök: Utveckling av Adverse Outcome Pathways för lungcancer

Anslag: 200 000 kr för 2022

Denna kartläggning och beskrivning av mekanismerna bakom lungcancer innebär ökade möjligheter att korrekt identifiera kemikalier och nanopartiklar som kan orsaka lungcancer – snabbare och bättre än med djurförsök.

Lena Palmberg, Karolinska institutet

Projekttitel: Utvärdering av lungmodeller med multipla celltyper för behandlingsstrategi av kroniska lungsjukdomar

Anslag: 200 000 kr för 2022

Kronisk bronkit och KOL skapar lidande hos drabbade människor och även de försöksdjur som används i forskning om sjukdomarna. Forskargruppens utvecklar och utvärdera istället avancerade cellmodeller, med vävnad från mänskliga luftvägar och lungor. På så sätt kan kroniska lungsjukdomar och behandlingsmetoder studeras på ett sätt som ger direkt kunskap om effekter på människor, utan att gå omvägen via djurmodeller.

Nicolas Pilon, Karolinska institutet

Projekttitel: Jämförande profilering in silico av skelettmuskelns immunometabola svar

Anslag: 230 000 kr för 2022

Ny teknik resulterat i en enorm mängd molekyllära data för både människa och många andra organismer. I detta projekt utvecklas bioinformatiska metoder för att, utifrån publicerade data, förstå hur inflammation i skelettmuskler påverkar metabolism hos människa, och därmed reducera mängden framtida djurförsök.

Jane Synnergren, Högskolan i Skövde

Projekttitel: Minska behovet av djurmodeller genom avancerad 3D in vitro sjukdomsmodell av hjärthypertrofi

Anslag: 200 000 kr för 2022

Vid hjärthypertrofi har hjärtat förstörats till följd av hjärt-kärlsjukdom. Det behövs bättre modeller för att studera sjukdomen och behandlingsmetoder än dagens djurförsök på bl.a. hundar och grisar. Forskargruppen skapar en avancerad 3D-cellmodell med mänskliga celler, som förväntas ge bättre information än djurförsöken.

Brun Ulfhake, Karolinska institutet

Projekttitel: 3R Ranker: en sökmotor för alternativ till djurförsök

Anslag: 220 000 kr för 2022

En lättanvänd och fritt tillgänglig sömaskin utvecklas för att med hjälp av artificiell intelligens, AI, hitta information om djurförsöksfria forskningsmetoder i databaser över vetenskapliga publikationer. Idag kan det vara lika svårt och tidsödande att hitta informationen som att söka en nål i en höstack, särskilt för projekt inom medicinsk forskning. Sökmotorn förväntas få väsentlig betydelse för att hitta de metoder att ersätta djurförsök, som redan finns.

Lena Öhman, Göteborgs Universitet

Projekttitel: Tarmorganoider för studier av tarmsjukdom och läkemedelsmekanismer

Anslag: 250 000 kr för 2022

En mini-organ-modell (organoid) av mänskliga tarmslemhinnan utvecklas och används för att – i stället för att använda djurförsök – studera olika tarmsjukdomar och behandlingsmetoder. Modellsystemet ska ersätta djurförsök, oftast möss som modifierats genetiskt eller kemikaliskt, i forskning om bl.a. irritabel tarmsjukdom (IBS), inflammatorisk tarmsjukdom (IBD) och tjocktarmscancer.

Följande handlingar har undertecknats den 29 juni 2023

Årsredovisning_2022_Stiftelsen_Forska_Ut
an_Djurförsök_802004-1441_ny.pdf
(523804 byte)
SHA-512: 6b319d75b195c240265d54d887af35575cb5f
c8b1ffc79b6978e9b15019671c11716c6a26843dfe0ee
8a3a37156b8476ff24030ec26fa70dcc0568abea32c07

Underskrifter

2023-06-28 14:07:17 (CET)

Pernilla Alpmo

Personnummer borttaget
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-06-28 18:07:54 (CET)

Eva Frejadotter Diesen

Personnummer borttaget
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-06-28 14:20:52 (CET)

Susanne Karin Elisabeth Stålborg

Personnummer borttaget
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-06-29 07:15:05 (CET)

Mats Lennart Blomgren

Personnummer borttaget
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-06-28 13:06:28 (CET)

Erik Hjalmar Walum

Personnummer borttaget
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Årsredovisning_2022_Stiftelsen_Forska_Utan_Djurförsök_802004-1441_ny.pdf

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.
Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>
SHA-512:
d0adddb33e3f9a9171351cccb46cb093e52b6db1cc543411de7f9aaa76d8ba7fd6e943d50c10b22759aac82a5ee7534de82c11811a88952a2b1cc22cd5a17
c67

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskriven underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Holländargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige.

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Forska Utan Djurförsök, org.nr 802004-1441

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Forska Utan Djurförsök för år 2022.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Forska Utan Djurförsök för år 2022.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Stockholm den dag som framgår av min elektroniska signatur

Mats Blomgren
Auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2023-06-29 05:09:01 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: MATS LENNART BLOMGREN

Datum

Mats Blomgren

Auktoriserad revisor

Leveranskanal: E-post